

Básně a oblaka

Mraky táhnou nad tvým tělem, mrazí z nich, jsou vysoko, tak vysoko
a trochu ploché, jako když

plují po skle, které není vidět.
Jsou jiné než labutě,
nevrhají stíny;

jiné než ty,
neuvázané na provázcích.
Celé tak studené, tak modré. Jiné než ty - -

ty, která tu ležíš na zádech
s očima k nebi.
Muži tě polapili jak pavouci,

omotali a opletli tě malichernými pouty, svými úplatky –
tolikerým hedvábím.
[...]

[...] Stačí na tebe pohlédnout a ztrácím kontrolu,
jako by mě celého pohltit vesmír,
jsem dvacet mil za městem spoutaný v chladných železech.

Lidi je příliš, příliš mnoho, než aby si je člověk pamatoval,
myslel jsem, že někteří jsou mí přátelé, mýlil jsem se ve všech.
Cesta je drsná a svah rozbahněný,
nad hlavou nemám nic než krvavá oblaka.
[...]

TIPNI SI!

- 1. Které dva texty psaly ženy a které dva muži?
- 2. Který z textů je nejstarší (z 19. stol.) a který nejnovější (z konce 20. stol.)?
- 3. Který z textů napsal autor (později) oceněný Nobelovou cenou?
- 4. Který z textů byl napsán česky (oproti ostatním přeloženým z angličtiny)?
- 5. Které z básní si můžeme i poslechnout jako písničky?

Podle čeho tak odhaduješ?

Řešení najdeš na druhé straně!

Hledět na letní oblaka
je číst verše – ne ty, co klidně leží na stránkách.
Pravé básně letí.

Blázen jsem ve své vší,
znají mne smutní psi,
bílí psi ospalí,
plynouce do dáli,
žádný z nich neštěká:
těší mne zdaleka,
jsou to psi oblaka,
běží a nekvílí.
Smutkem jsme opilí,
[...]

Slovní oblak
= graficky znázorněná
frekvence slov z úryvků

Co by nám mohl
slovní mrak
o básních říci?

PŘEČTI SI!

Celé znění úryvků
(i tento list) najdeš na
interpretujme.cz/oblaka

Vidíš nad sebou oblaka? Nebo ti naopak chybí?
Napiš o nich svou báseň!

PROPOJ!

PROPOS:
V ktorej básni môžu oblaka
či mraky značiť...

- ... umění
- ... hrozbu
- ... věrnost
- ... sblížení
- ... intimitu
- ... odcizení
- ... nebezpečí
- ... apokalypsu
- ... společenství

...
Připiš i své možnosti a spojuj je
s odpovídající značkou úryvku.

 Báseň č. 1472 („To See the Summer Sky...“) Emily Dickinsonové přibližně z roku 1879 (z angličtiny přeložil Jiří Štěr).

 Začátek z básně Bohuslava Reynka „Blázen“ (nezařazená do sbírek, patrně z období sbírky Rty a zuby, 1925), zhudebnila ji velmi různorodě) např. Karel Vepřek či kapela Hukl.

 Začátek z básně Sylvie Plathové „Gulliver“ ze sbírky Ariel z roku 1965 (z angličtiny přeložil Jan Zábřana).

 Úryvek z písně nositele Nobelovy ceny za literaturu (z roku 2016) Boba Dylana „Cold Irons Bound“ („Sputaný v chladných řetězech“) z alba Time Out of Mind z roku 1997 (z angličtiny přeložila Gita Zbavitelová).

Řešení: